

مالکیت معادن از دیدگاه فقه و حقوق

(با تأکید بر فقه امامیه و حنفیه و حقوق ایران و افغانستان)

دکتر عبداللطیف سجادی

خزان ۱۳۹۹

سرشناسه : سجادی، سیدعبداللطیف، ۱۳۴۳-

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام
Iran. Laws, etc

افغانستان. قوانین و احکام
Afghanistan. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور : مالکیت معادن از دیدگاه فقه و حقوق (با تاکید بر فقه امامیه و حنفیه و حقوق ایران و افغانستان) / سیدعبداللطیف سجادی.

مشخصات نشر : قم: محبین، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۴۴۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۳۱-۱۵۸-۱

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه: ص ۴۱۹ - ۴۴۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع : معدن و ذخایر معدنی (فقه)

موضوع : Mining law (Islamic law)

موضوع : معدن و ذخایر معدنی -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع : Mining law -- Iran

موضوع : معدن و ذخایر معدنی -- قوانین و مقررات -- افغانستان

موضوع : مالکیت (حقوق) -- افغانستان

موضوع : مالکیت (حقوق) -- ایران

موضوع : Property (Law) -- Iran

موضوع : مالکیت (فقه) -- ایران

موضوع : Property (Islamic law) -- Iran

شماره کتابشناسی ملی : ۷۳۵۵۰۴۲

انتشارات محبین

همراه: ۰۹۱۲۱۵۲۰۸۳۵

Email: Mohebin_pub@yahoo.com

مالکیت معادن از دیدگاه فقه و حقوق

دکتر سیدعبداللطیف سجادی

ناشر: انتشارات محبین

چاپ: سرمدی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹ش

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۳۱-۱۵۸-۱

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است

فهرست مطالب

۱۷	سخن ناشر
۱۹	پیش‌گفتار
۲۱	طرح پژوهش
۲۱	۱. تبیین مسأله پژوهش
۲۲	۲. پرسش‌های پژوهش
۲۳	۳. فرضیه پژوهش
۲۳	۴. پیشینه‌ی پژوهش
۲۴	۵. ضرورت و هدف انجام پژوهش
۲۶	۶. جنبه جدید بودن پژوهش
۲۷	۷. روش انجام پژوهش
۲۷	۸. روش تحقیق و ابزار گردآوری اطلاعات
۲۷	۹. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۲۸	۱۰. ساختار پژوهش

بخش نخست: مفاهیم و کلیات

۳۱	مقدمه
۳۶	بخش نخست: مفاهیم و کلیات
۳۸	فصل نخست: مفاهیم

- ۳۹..... مبحث نخست: مفهوم مالکیت
- ۳۹..... گفتار نخست: مفهوم مالکیت در لغت
- ۴۰..... گفتار دوم: مفهوم مالکیت در اصطلاح
- ۴۳..... بند نخست: مفهوم مالکیت در اصطلاح قانون
- ۴۵..... الف) مفهوم مالکیت در قانون جمهوری اسلامی ایران
- ۴۶..... ب) مفهوم مالکیت در قانون جمهوری اسلامی افغانستان
- ۴۸..... بند دوم: مفهوم مالکیت در اصطلاح فقه و حقوق اسلامی
- ۴۸..... الف) مفهوم مالکیت در فقه امامیه
- ۴۹..... یکم: تعریف «مالکیت» به سلطنت
- ۵۰..... دوم: تعریف «مالکیت» به دارایی
- ۵۲..... سوم: تعریف مالکیت به رابطه میان مالک و مملوک
- ۵۵..... ب) مفهوم مالکیت در فقه حنفیه
- ۵۹..... یکم: نقد دیدگاه سنهوری
- ۶۱..... دوم: دفع دخل و پیش‌گیری از اشکال
- ۶۲..... بند سوم: دیدگاه ما در مفهوم مالکیت
- ۶۳..... مبحث دوم: مفهوم معادن
- ۶۴..... گفتار نخست: مفهوم لغوی معدن
- ۶۵..... گفتار دوم: مفهوم اصطلاحی معادن
- ۶۶..... بند نخست: مفهوم معدن در قانون
- ۶۸..... بند دوم: مفهوم معدن در فقه (اعم از فقه امامیه و فقه حنفیه)
- ۷۰..... الف) دیدگاه نخست
- ۷۱..... ب) دیدگاه دوم
- ۷۱..... ج) دیدگاه سوم
- ۷۵..... مبحث سوم: واژگان مرتبط با واژگان کلیدی
- ۷۶..... گفتار نخست: تفاوت «مالکیت» و «ملکیت»

- گفتار دوم: فرق مالکیت و حق ۷۷
- بند نخست: تفاوت ملک و حق در لغت ۷۸
- بند دوم: تفاوت ملک و حق در اصطلاح ۷۹
- گفتار سوم: نسبت دو کلمه «رکاز» و «کنز» با «معدن» ۸۲
- فصل دوم: کلیات ۸۸
- مبحث نخست: پیشینه موضوع مالکیت ۸۸
- مبحث دوم: عناصر، اوصاف و قیود، مراتب و انواع مالکیت ۹۳
- گفتار نخست: عناصر مالکیت ۹۳
- بند نخست: استعمال ۹۴
- بند دوم: استغلال ۹۵
- بند سوم: تصرف ۹۵
- گفتار دوم: اوصاف و قیود مالکیت ۹۶
- بند نخست: ویژگی های مالکیت ۹۶
- بند دوم: قیود مالکیت ۹۸
- بند سوم: مراتب مالکیت ۱۰۰
- بند چهارم: انواع «مالکیت» ۱۰۱
- الف) مالکیت خصوصی، عمومی و دولتی ۱۰۲
- یکم: مالکیت خصوصی یا شخصی ۱۰۳
- ۱-۱. مالکیت شخصی در فقه اسلامی ۱۰۶
- ۱-۲. مالکیت شخصی در قوانین ایران و افغانستان ۱۰۸
- دوم: مالکیت عمومی ۱۱۱
- سوم- مالکیت دولتی ۱۱۴
- ۳-۱. مالکیت دولتی بر مبنای تقسیم اهل سنت ۱۱۵
- ۳-۲. مالکیت دولتی بر مبنای تقسیم اهل تشیع ۱۱۷
- ۳-۳. مالکیت دولتی بر اساس قوانین ایران و افغانستان ۱۱۸

- ۱۱۹ (ب) تقسیم دوم - مالکیت بالفعل و بالقوه
- ۱۲۱ یکم: مالکیت فعلیه
- ۱۲۱ دوم: مالکیت شائیه
- ۱۲۲ گفتار سوم: تفاوت مالکیت عمومی و دولتی
- ۱۲۲ بند نخست: مالکیت عمومی
- ۱۲۳ بند دوم: مالکیت دولتی
- ۱۲۳ گفتار چهارم: عناصر، اوصاف و شرایط و انواع معادن
- ۱۲۴ بند نخست: عناصر معادن
- ۱۲۴ الف) خاک یا زمین
- ۱۲۵ ب) قیمت و ارزش مادی معین
- ۱۲۶ ج) مواد معدنی (منرال)
- ۱۲۷ بند دوم: اوصاف معادن
- ۱۳۰ بند سوم: شرایط معادن
- ۱۳۰ بند چهارم: انواع معادن
- ۱۳۳ الف) معادن ظاهری
- ۱۳۴ ب) معادن باطنی
- ۱۳۴ بند پنجم: طبقه بندی معادن در قانون

بخش دوم: بررسی دیدگاه‌ها و نظریات در مالکیت معادن

- ۱۴۳ مقدمه؛ مسایل چندی در مورد معادن
- ۱۴۳ ۱. نحوه مالکیت معادن
- ۱۴۵ ۲. چیستی معادن
- ۱۴۵ ۳. اصل اولی در مالکیت معادن
- ۱۴۶ ۳-۱. اصل عدم مالکیت
- ۱۴۷ ۳-۲. اصل برائت از تکلیف واجب
- ۱۴۸ ۳-۳. اصل برائت از تکلیف حرام

- فصل نخست: نظریه مالکیت خصوصی معادن ۱۵۱
- مبحث نخست: مبانی نظریه مالکیت خصوصی معادن ۱۵۲
- گفتار نخست: مالکیت خصوصی و فردی ۱۵۲
- گفتار دوم: مالکیت عمومی ۱۵۳
- گفتار سوم: مالکیت دولتی ۱۵۴
- مبحث دوم: مبانی نظریه مالکیت خصوصی معادن ۱۵۵
- گفتار نخست: مبانی نظریه مالکیت خصوصی معادن در قوانین جمهوری اسلامی ایران و افغانستان ۱۵۶
- گفتار دوم: مبانی نظریه مالکیت خصوصی معادن در فقه حنفیه ۱۵۸
- بند نخست: مالکیت معادن در کلام «الاختیار» ۱۵۹
- بند دوم: انواع معادن در فقه حنفیه ۱۶۰
- بند سوم: حکم معادن در فقه حنفیه ۱۶۲
- الف) دیدگاه‌ها در تملک معادن ۱۶۲
- یکم: دیدگاه مالکی‌ها ۱۶۲
- دوم: دیدگاه حنفی‌ها ۱۶۳
- ۱-۲. معادن در ملک دولت ۱۶۶
- ۲-۲. معادن در ملک شخص ۱۶۶
- ۲-۳. معادن در زمین غیرمملوک ۱۶۶
- ب) دیدگاه‌ها در حق دولت در معادن ۱۶۷
- یکم: نفی حق دولت در معادن ۱۶۷
- دوم: حق اقطاع معادن ۱۶۸
- بند چهارم: حکم مالکیت معادن از منظر مذهب حنفی ۱۶۹
- بند پنجم: نقد دیدگاه فقه حنفیه در مالکیت معادن ۱۷۱
- الف) نقد دلایل عقلی و حقوقی فقه حنفیه بر مالکیت خصوصی معادن ۱۷۱
- یکم: نقد دلیل اول (قاعده تبعیت در ملکیت) ۱۷۱

- دوم: نقد دلیل دوم دیدگاه فقه حنفیه در مالکیت معادن ۱۷۳
- سوم: نقد دلیل سوم دیدگاه فقه حنفیه در مالکیت معادن ۱۷۴
- ب) نقد دلیل نقلی فقه حنفیه بر مالکیت خصوصی معادن ۱۷۶
- یکم: اسناد روایت دال بر وجوب خمس در معادن ۱۷۶
- دوم: دلالت روایت دال بر وجوب خمس در معادن ۱۷۷
- گفتار سوم: مبانی نظریه مالکیت خصوصی معادن در فقه امامیه ۱۷۸
- بند نخست: دلایل مالکیت خصوصی معادن ۱۷۹
- الف) اصل تبعیت و مالکیت تبعی ۱۷۹
- ب) روایات دال بر خمس معادن ۱۸۱
- بند دوم: نقد دلایل مالکیت خصوصی معادن ۱۸۳
- الف) نقد دلیل اول ۱۸۳
- ب) نقد دلیل دوم ۱۸۹
- یکم: نقد سند روایات داله بر وجوب خمس در معادن ۱۹۰
- دوم: نقد دلالت روایات داله بر وجوب خمس در معادن ۱۹۲
- مبحث سوم: شرایط مالکیت خصوصی معادن ۱۹۳
- گفتار نخست: شرایط ایجابی ۱۹۳
- بند نخست: اذن و اجازه تملک ۱۹۳
- بند دوم: قصد و اراده تملک ۱۹۴
- بند سوم: استخراج شخص یا اشخاص با مشارکت ۱۹۴
- گفتار دوم: شرایط سلبی ۱۹۴
- بند نخست: نبودن ید (سلطه) بر آن ۱۹۵
- بند دوم: نبودن مشاعر عبادت ۱۹۵
- بند سوم: اقطاعی نبودن ۱۹۵
- فصل دوم: نظریه مالکیت عمومی معادن ۱۹۶
- مبحث نخست: مالکیت عمومی و ویژگی های آن ۱۹۸

- گفتار نخست: ماهیت مالکیت عمومی ۲۰۰
- گفتار دوم: ویژگی های مالکیت عمومی ۲۰۰
- بند نخست: انحصاری بودن مالکیت ۲۰۱
- بند دوم: دائمی بودن مالکیت ۲۰۱
- بند سوم: مطلق بودن مالکیت ۲۰۳
- گفتار سوم: قیود و محدودیت های مالکیت ۲۰۴
- مبحث دوم: مبانی نظریه مالکیت عمومی معادن ۲۰۶
- گفتار نخست: مبنای قانونی مالکیت عمومی معادن ۲۰۸
- بند نخست: مبانی نظریه مالکیت خصوصی معادن در قانون جمهوری اسلامی ایران ۲۰۹
- بند دوم: مبانی نظریه مالکیت خصوصی معادن در قانون جمهوری اسلامی افغانستان ۲۱۵
- الف) حکومت اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان ... ۲۱۶
- یکم: حکومت ۲۱۷
- دوم: ورود ۲۱۸
- ب) قانون معادن جمهوری اسلامی افغانستان ۲۱۹
- گفتار دوم: مبنای فقهی مالکیت عمومی معادن ۲۲۲
- بند نخست: انفال بودن معادن ۲۲۵
- بند دوم: انواع و حالات معادن ۲۲۸
- الف) معادن روی زمینی در زمین آباد ۲۲۸
- ب) معادن روی زمینی در زمین موات ۲۲۹
- ج) معادن زیرزمینی در زمین آباد ۲۲۹
- د) معادن زیرزمینی در زمین موات ۲۳۰
- بند سوم: دلایل نقلی بر انفال بودن معادن ۲۳۰
- الف) روایت جابر ۲۳۰

- ب) روایت محمد بن ریان ۲۳۲
- ج) مرسله احمد بن محمد بن عبدالله ۲۳۵
- د) موثق اسحاق بن عمار ۲۳۶
- ه) حدیث داود بن فرقد ۲۳۸
- و) روایت حفص بن ابی البختری ۲۳۹
- ز) روایت ابی بصیر ۲۳۹
- ح) بررسی سند و نقد روایات ۲۴۰
- یکم: بررسی سند روایات ۲۴۰
- دوم: بررسی دلالت حدیث ۲۴۱
- سوم: نقد روایات ۲۴۱
- چهارم: نقد نقد روایات ۲۴۳
- ۴-۱. نقد اشکال اول ۲۴۴
- ۴-۲. نقد اشکال دوم ۲۴۶
- ۴-۳. نقد اشکال سوم ۲۴۷
- ۴-۴. نقد اشکال چهارم ۲۵۰
- بند چهارم: دلایل عقلی بر انفال بودن معادن ۲۵۱
- الف) متغیر بودن شکل اجرای قوانین اسلامی ۲۵۳
- ب) تقدیم اهم بر مهم ۲۵۴
- ج) حفظ نظم و تأمین عدالت اجتماعی ۲۵۵
- د) حکومت قواعد لاجرح و لاضرر ۲۵۷
- ه) تأثیر زمان و مکان در قوانین موضوعه و امور حکومتی ۲۶۰
- یکم: تأثیر زمان، مکان و شرایط در قوانین موضوعه از منظر امامیه ۲۶۰
- دوم: تأثیر زمان، مکان و شرایط در قوانین موضوعه از منظر حنفیه ... ۲۶۵
- ۱-۲. دیدگاه ابن عابدین ۲۶۵
- ۲-۲. دیدگاه احمد زرقاء ۲۶۶

- بند پنجم: مباحات بودن و مشترکات بودن معادن ۲۷۰
- الف) دیدگاه بهاء عاملی در مباحات بودن معادن ۲۷۶
- ب) دیدگاه شهید صدر در مباحات بودن معادن ۲۷۸
- ج) دیدگاه شهید در لمعه ۲۷۹
- بند ششم: دلایل مباح بودن معادن ۲۸۰
- الف) دلایل اباحه در معادن ۲۸۰
- ب) نقد دلایل اباحه در معادن ۲۸۱
- بند هفتم: قول به تفصیل ۲۸۲
- الف) تفصیل مطابق قانون تبعیت ۲۸۳
- ب) تفصیل میان معادن روزمینی و زیرزمینی ۲۸۴
- فصل سوم: نظریه مالکیت دولتی معادن ۲۸۷
- مبحث نخست: مبانی نظریه مالکیت دولتی معادن ۲۸۸
- گفتار نخست: تفاوت انفال با مباحات عامه ۲۸۹
- بند نخست: مباحات عامه (ثروت های عمومی) ۲۸۹
- بند دوم: انفال (ثروت دولتی) ۲۹۴
- گفتار دوم: فلسفه مالکیت دولتی ۲۹۵
- بند نخست: ساماندهی اقتصادی ۲۹۶
- بند دوم: توزیع عادلانه ثروت ۲۹۶
- بند سوم: استفاده بهینه از معادن ۲۹۷
- گفتار سوم: مبنای فقهی و حقوقی مالکیت دولتی معادن ۲۹۸
- بند نخست: ماهیت انفال ۲۹۸
- بند دوم: موارد انفال در فقه و حقوق اسلامی ۳۰۰
- بند سوم: مالکیت معادن و انواع اراضی ۳۰۲
- الف) دیدگاه امام خمینی ۳۰۲
- ب) تفاوت مالکیت عمومی و مالکیت دولتی از دیدگاه شهید صدر .. ۳۰۳

- ج) انواع اراضی در فقه و حقوق اسلامی ۳۰۶
 مبحث دوم: شرایط مالکیت دولتی معادن ۳۰۷

بخش سوم: قلمرو مالکیت معادن و دعاوی مربوط به آن

- فصل نخست: گستره مالکیت معادن ۳۱۱
 انواع اراضی در قانون موضوعه ۳۱۲
 مبحث نخست: گستره مالکیت معادن در اراضی خصوصی ۳۱۴
 گفتار نخست: مالکیت فراز و فرود زمین در فقه اسلامی ۳۱۶
 بند نخست: دیدگاه فقه حنفی ۳۱۷
 بند دوم: دیدگاه فقه امامیه ۳۱۹
 گفتار دوم: مالکیت فراز و فرود زمین در قوانین ۳۲۰
 مبحث دوم: گستره مالکیت معادن در اراضی عمومی و دولتی ۳۲۶
 فصل دوم: آثار مالکیت معادن ۳۲۹
 مبحث نخست: تملک رایگانی و معوض اراضی حاوی معادن ۳۲۹
 گفتار نخست: استخراج مستقیم ۳۳۱
 گفتار دوم: واگذاری به بخش‌های خصوصی ۳۳۲
 گفتار سوم: واگذاری موقت (اجاره) ۳۳۳
 مبحث دوم: ممنوعیت تصرفات حقوقی و مادی ۳۳۶
 مبحث سوم: تبدیل مالکیت و تفکیک سند اراضی حاوی معادن ۳۴۰
 گفتار نخست: شناخت سند ملکیت ۳۴۱
 گفتار دوم: سند رسمی (Acte authentique) ۳۴۳
 گفتار سوم: تبدیل مالکیت ۳۴۵
 گفتار چهارم: تفکیک سند اراضی مشتمل بر معادن ۳۴۸
 بند نخست: حقیقت قسمت و افراز ۳۴۹
 بند دوم: مشروعیت قسمت و افراز ۳۵۰
 بند سوم: انواع افراز ۳۵۱

۳۵۱.....	الف) افزایش.....
۳۵۱.....	ب) تعدیل.....
۳۵۲.....	ج) ردّ.....
۳۵۲.....	مبحث چهارم: قراردادهای نسبت به معادن.....
۳۵۲.....	گفتار اول: قرارداد نسبت به زمین معادن.....
۳۵۴.....	گفتار دوم: قرارداد نسبت به معادن.....
۳۵۶.....	مبحث پنجم: جبران خسارت (معیارها و شیوه‌ها).....
۳۵۷.....	گفتار نخست: جبران خسارت ناشی از عدم اجرای تعهد.....
۳۵۸.....	گفتار دوم: جبران خسارت ناشی از زیان.....
۳۵۹.....	گفتار سوم: خسارات ناشی از آلاینده‌گی معدن.....
۳۶۰.....	مبحث ششم: دعاوی مربوط به معادن.....
۳۶۱.....	گفتار نخست: موارد دعاوی و ترافع مربوط به معادن.....
۳۶۲.....	بند نخست: دعاوی حقوقی مربوط به معادن.....
۳۶۴.....	بند دوم: دعاوی جزایی مربوط به معادن.....
۳۶۷.....	گفتار دوم: مکانیزم و شیوه‌های حل منازعات مربوط به معادن.....
۳۶۹.....	بند نخست: اصلاح.....
۳۶۹.....	الف) ماهیت صلح.....
۳۷۲.....	ب) مشروعیت صلح.....
۳۷۴.....	ج) شرایط صلح.....
۳۷۵.....	بند دوم: داوری.....
۳۷۹.....	بند سوم: دیه بر دیده‌بان معدن.....
۳۸۰.....	بند چهارم: دعاوی صلاحیت استخراج نفت.....
۳۸۲.....	مبحث هفتم: خمس معادن.....

خاتمه: نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۳۸۷.....	۱. نتیجه‌گیری.....
----------	--------------------

- ۳۸۷ الف) انواع اراضی در فقه
- ۳۹۱ ب) دلایل ملکیت عمومی معادن
- ۳۹۲ یک) حدیث نفی ضرر و ضرار
- ۳۹۴ دو) تزامم حقوق افراد و منافع جامعه
- ۳۹۶ ۲. پیشنهادات

فهارس و مصادر

- ۴۰۱ فهرست آیات
- ۴۰۳ فهرست روایات
- ۴۰۵ فهرست اشخاص
- ۴۱۲ فهرست اماکن
- ۴۱۳ فهرست کتب
- ۴۱۹ فهرست منابع و ماخذ
- ۴۱۹ الف) کتب و منابع فارسی
- ۴۲۴ ب) کتب و منابع عربی
- ۴۴۱ ج) قوانین، مجلات رسمی، و لغت نامه‌ها

سخن ناشر

مؤلف محترم این اثر؛ سید عبداللطیف سجادی، فرزند سید حکیم متولد ۱۵ سرطان ۱۳۴۳ شمسی است که در قریه تمکی از توابع ولسوالی (فرمانداری) قره باغ ولایت (استان) غزنی دیده به جهان گشوده. او پس از فراغت از دوره ابتدایی در مکتب خانه و لیسه تمکی در سال ۱۳۶۰ جهت ادامه تحصیل راهی جمهوری اسلامی ایران گردیده و دروس ادبیات عرب، بلاغت، منطق و مقداری از اصول و فقه را در مدرسه و مسجد آقابزرگ تهرانی، مدرسه علمیه امام صادق علیه السلام (خلخالی) و مدرسه حجتیه (پس از تأسیس شورای سرپرستی طلاب غیر ایرانی) از اساتید محترم آقایان: آغاشریف، ایوبی، نورمحمدی و سید محمود موسوی قافله باشی، موسوی خوبی، رحمانی سبزواری، سید محمد سعیدی، محمدباقر موحدی لعلی، سید هاشم حسینی بوشهری و علی نکونام گلپایگانی آموخته است. دروس سطوح عالیہ را از اساتید بزرگوار شیخ قدرت الله وجدانی فخر، موسوی تبریزی، شیخ مصطفی اعتمادی، شیخ حیدر نظری میانجی، شیخ احمد پایانی، شیخ محمد تقی ستوده و آیت الله شیخ محمد فاضل لنکرانی فرا گرفته است.

درس خارج، تلاش و تکاپوی آموزشی - پژوهشی است که ماهیت آن را مراجعه استنباطی به منابع تشکیل می دهد؛ این تلاش و تکاپو و مراجعه استنباطی، با آموزش شیوه استنباط همراه است. هدف از این تلاش آموزشی - پژوهشی، دستیابی به ملکه اجتهاد است.

مؤلف کتاب، نزدیک ده سال در محضر اساتید درس خارج و مراجع بزرگ آیت الله العظمی حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی، آیت الله العظمی حاج شیخ حسین وحید خراسانی و به صورت محدود، آیت الله العظمی حاج شیخ جواد تبریزی و حاج شیخ محمد آصف محسنی قندهاری زانوی تلمذ بر زمین ساییده است.

آیت الله دکتر سید عبداللطیف سجادی پس از دو سال تلمذ در محضر اساتید متخصص، رساله دکترای فقه قضائی (گرایش آیین دادرسی) را در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۶ دفاع نموده و سند فراغت از جامعه المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ العالمیه دریافت نموده است. خدمات ارزنده علمی، اجتماعی و سیاسی مؤلف به شرح ذیل است:

۱. عضویت در شورای مرکزی حرکت اسلامی افغانستان و منشی این شورا؛
۲. عضویت در شورای علمای شیعه افغانستان؛
۳. تدریس منطق، فقه و اصول مقدماتی در حوزه علمیه قم به صورت آزاد برای طلاب غیر ایرانی؛
۴. تدریس سطوح عالی در مدرسه شهید عارف حسینی در پشاور پاکستان؛
۵. معاونت علمی و تدریسی حوزه علمیه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کابل؛
۶. تدریس دروس حوزوی (مقدماتی و سطوح عالی) در مدرسه ام المؤمنین خدیجه و حوزه علمیه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کابل؛
۷. استاد رسمی سطوح عالی در شورای مدیریت حوزه علمیه قم؛
۸. عضو کدر علمی دانشکده فقه و حقوق و استاد دانشگاه خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کابل؛
۹. تألیف آثار علمی (از کتاب و مقالات) و ثبت و چاپ مقاله؛ (ISI) در جراید بین المللی.